

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 28 til udenrigsministeren og forsvarsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om situationen i det tidligere Jugoslavien?«

Af Helle Degn (S), Uffe Ellemann-Jensen (V), Hans Engell (KF), Gert Petersen (SF), Pia Kjærsgaard (FP), Jørgen Estrup (RV), Søren Søndergaard (EL) og Arne Melchior (CD).

(Forespørgslen anmeldt 10/1 95. Fremme af forespørgslen vedtaget 17/1 95).

Begrundelse

Helle Degn (S):

Alle Folketingets partier har fundet, at det ville være værdifuldt at få en samlet debat om situationen i det tidligere Jugoslavien.

Alle aspekter af både den politiske, den humanitære og den militære indsats ønskes drøftet, ligesom den aktivitet, vi deltager i via de internationale organisationer: FN, EU, NATO og OSCE.

Netop derfor er forespørgslen rettet til både udenrigsministeren og forsvarsministeren. Håndteringen af situationen i det tidligere Jugoslavien er vigtig for os alle for netop at få erfaringer i disse år til at håndtere de mange store omvæltninger, der ligger foran os.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Det internationale samfunds engagement i det tidligere Jugoslavien har ikke ført til det ønskede resultat: en fredelig afslutning på konflikten.

Vi har lov til at slå fast, at fra dansk side er der ydet en indsats, som vi på alle punkter kan stå ved.

Krigen i det tidligere Jugoslavien har stillet os over for store udfordringer, og det internationale samfund er ofte blevet bebrejdet, at det har et stort ansvar for de tragedier, der udspiller sig.

Det er ikke den rigtige betragtning. Så længe parternes egen vilje til fred ikke er til stede, kan det internationale samfund ikke skabe en stabil fredsløsning alene. FN har aldrig haft mandat til at føre krig. Det har fra konfliktens start stået klart, at ingen lande har været villige til at gennemtvinge en løsning med militære midler.

De midler, vi har til rådighed for at få en forhandlet løsning, er begrænsede og langsigtede.

Det drejer sig om forhandlingsapparatet, dvs. kontaktgruppen bestående af USA, Rusland, EU, Storbritannien, Frankrig og Tyskland, fredskonferencen i Genève under Thorvald Stoltenbergs og Lord Owens utrættelige ledelse og sanktionspolitikken, de fredsbevarende tropper og den humanitære indsats.

Disse indsatsbidrager alle til det overordnede mål at skabe en bæredygtig fredsløsning. De forfølger hver især mål, som er politisk nødvendige. Konflikten kan kun løses med en tæt koordination og en fælles indsats mellem de væsentligste internationale aktører: FN med støtte fra NATO på det militære område, EU, USA og Rusland. Men heller ikke en fælles indsats er nok til at sikre en løsning.

I sommeren 1992 skabtes med Londonkonferencen grundpillerne for en fredsløsning. De internationale forhandlere har siden da præsenteret parterne for en række fredsplaner, der alle har bygget på Londonkonferencens principper, som er:

Kun en fredelig, varig og retfærdig løsning opnået gennem forhandlinger er acceptabel. Grænserne er ukrænkelige og kan kun ændres ved gensidige, fredelige overenskomster. Minoriteternes rettigheder skal sikres og respekteres.

Der er formentlig ingen – heller ikke parterne i konflikten – som vil sætte spørgsmålstegn ved det rigtige i at fastholde disse principper som udgangspunkt for en forhandlingsløsning.

Derfor er det ikke principperne, der er noget i vejen med, når det ikke hidtil er lykkedes at præsentere parterne for en fredsplan, som har været acceptabel for alle på samme tid. Derimod er der ikke tvivl om, at de politiske og militære ledes manglende vilje til fred har været en væsentlig hindring for at nå frem til en fredsløsning. Så længe parternes vilje ikke er til stede, kan FN's, EU's og NATO's indsats ikke bane vejen for en fredsløsning.

Ved at stille forhandlingsapparatet til rådighed, ved at fastholde FN-tropper i området og ved at yde omfattende nødhjælp har vi bidraget til at mindske konfliktens intensitet, forhindret, at den breder sig, og afbødet de værste følger for civilbefolkningen. Det internationale samfund har inden for rammerne af det, der er muligt, ydet en stor indsats.

Mediernes bevågenhed har været koncentreret om udvalgte områder i Bosnien-Hercegovina. Det har ofte påvirket offentlighedens opfattelse af konflikten: Men uden for medierne er der i hele perioden foregået en konfliktforebyg-